

Hodnotenie strednodobých rozpočtových cieľov na roky 2019 až 2022

Tlačová správa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 13.6.2019

Rozpočtové ciele vlády dostatočne nezohľadňujú potrebu zabezpečiť dlhodobu udržateľnú verejnú financie

Monitorovanie a hodnotenie vývoja hospodárenia rozpočtu patrí medzi hlavné úlohy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ), ktoré definuje ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti. Cieľom aktuálnej správy je vyhodnotiť nastavenie strednodobých rozpočtových cieľov, ktoré vláda schválila v Programe stability Slovenska na roky 2019 až 2022 predkladanom Európskej komisii.

Vláda si v programe stability stanovila strednodobé ciele, ktoré predpokladajú zníženie deficitu verejnej správy z 0,7 % HDP v roku 2018 na vyrovnané saldo v rokoch 2019 až 2022. **Podľa hodnotenia RRZ by dosiahnutie a udržanie vyrovnaného hospodárenia do roku 2022 nezabezpečilo dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií.** Ivan Šramko, predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť: „Na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti je po zohľadnení zastropovania veku odchodu do dôchodku potrebné nad rámec stanovených cieľov vlády prijať dodatočné opatrenia vo výške 1,3 % HDP.“ To by znamenalo dosiahnutie **štrukturálneho prebytku na úrovni 1,5 % HDP do roku 2022 a jeho udržanie nad 1 % HDP počas nasledujúcich dvadsiatich rokov.** Ivan Šramko, predseda RRZ: „Prijatie potrebných opatrení v súčasnosti by vytvorilo cez zníženie dlhu fiškálny priestor na absorbovanie nákladov spojených so starnutím, čím by sa tieto náklady rovnomernejšie rozložili v čase bez výraznejšieho negatívneho vplyvu na životný štandard súčasných aj budúcich generácií.“

Vláda zhoršila svoj strednodobý rozpočtový cieľ definovaný európskymi fiškálnymi pravidlami zo štrukturálneho deficitu 0,5 % HDP na 1,0 % HDP, čo je najnižšia prípustná hodnota pre členov Eurozóny. **Vláda pri stanovení strednodobého cieľa nedostatočne zohľadnila potrebu zabezpečiť dlhodobu udržateľnú verejnú financie, vrátane národného pravidla o vyrovnanom rozpočte.** Toto pravidlo, ktoré bolo zakotvené do národnej legislatívy na základe tzv. fiškálneho kompaktu, umožňuje uvoľniť strednodobý cieľ z 0,5 % HDP na 1,0 % HDP len v prípade, ak sa verejný dlh nachádza výrazne pod 60 % HDP a zároveň sú riziká dlhodobej udržateľnosti nízke. K uvoľneniu cieľa došlo navyše v období schválenia zastropovania veku odchodu do dôchodku, ktoré výrazne zvýšilo odhad budúcich nákladov spojených so starnutím populácie. Ivan Šramko, predseda RRZ: „Podľa aktuálneho hodnotenia RRZ a Európskej komisie nie sú riziká spojené s dlhodobou udržateľnosťou nízke a po zahrnutí vplyvu zastropovania veku odchodu do dôchodku sa ešte zvýšili.“ Navyše, uvoľnenie strednodobého cieľa je v protiklade s predpokladmi a hlavnými rozpočtovými cieľmi, ktoré si vláda stanovila pre roky 2020 – 2022. Ivan Šramko, predseda RRZ: „Dodržanie pôvodnej úrovne strednodobého cieľa je podľa predloženého programu stability nutnou podmienkou dosiahnutia vládou stanovených rozpočtových cieľov v rokoch 2019 až 2022. Jeho uvoľnenie znižuje záväznosť plnenia týchto cieľov.“

RRZ pri posúdení programu stability identifikovala významné riziká, pričom bez prijatia dodatočných opatrení sa nepodarí dosiahnuť plánované vyrovnané hospodárenie. Podľa RRZ deficit verejnej správy môže v roku 2019 dosiahnuť 0,9 % HDP najmä v dôsledku nadmerného rastu výdavkov a nadhodnotenia nedaňových príjmov. V ďalších rokoch by bez prijatia dodatočných opatrení deficit dosiahol 0,6 % HDP v roku 2020 a následne by v rokoch 2021 a 2022 klesol na 0,4 % HDP. Ivan Šramko, predseda RRZ: „Odhad neobsahuje vplyvy opatrení, ktoré boli predložené na rokovanie Národnej rady SR a ich definitívna podoba sa môže zmeniť. Zahrnutie ich negatívneho vplyvu bez dodatočných kompenzačných opatrení zvýši v plnej miere odhady deficitu verejnej správy v rokoch 2020 až 2022.“